

Tussen adoptiekoe en zemelteef: iets over de houdbaarheidsdatum van ‘verse woorden’ in Vlaamse en Nederlandse kranten

**Ester Magis, Jill Puttaert, Aleydis Van den Bossche, Wim
Vandenbussche, Rik Vosters & Roland Willemyns**

(Vrije Universiteit Brussel)

In dit stuk proberen we een beeld te geven van de levensvatbaarheid van de neologismen die jaarlijks als ‘woorden van het jaar’ gelanceerd worden. In omvangrijke Vlaamse en Nederlandse krantencorpora werd de frequentie opgezocht van de nieuwe woorden die het tijdschrift *Onze Taal* verzamelde sinds 1989. Heel wat ‘woorden van het jaar’ worden nooit gebruikt in ons krantencorpus, een even grote groep woorden licht even op in het woordveld en verdwijnt nadien roemloos. Van grote Noord-Zuid-convergentie is er verder geen sprake in dit specifieke deel van het lexicon. Het erg beperkte aandeel neologismen dat echt doorbreekt en blijvend gebruikt wordt heeft een hoge referentiële relevantie: het gaat steevast om termen die verwijzen naar dingen die prominent aanwezig zijn en blijven in onze samenleving.

Ten geleide

Doorheen zijn loopbaan had Joop van der Horst aandacht voor lexicale verandering: “Een pick-up is voor mijn studenten iets heel anders dan voor mensen van mijn generatie”.¹ Ogenschijnlijke fait-divers in de marge van het alledaagse woordgebruik wist hij een zinvolle plaats te geven in wetenschappelijke beschouwingen over taalverandering (van der Horst 2008, 2013; van der Horst & van der Horst 1999: 51-84). Ook in zijn taalcolumns voor een ruimer publiek kwamen neologismen meer dan eens aan bod. Intimi beweren zelfs dat hij zijn (kleine) kinderen bij lange ritten in de wagen een schriftje gaf met de opgave ‘schrijf alle woorden op die je kent’, om op die manier geregeld nieuwe vondsten te ontdekken. Het leek ons dan ook gepast om dit hulde-album te verluchten met een stuk over ‘nieuwe woorden’. Geheel in de geest van de jubilaris betrokken de grijzende (vierde en laatste) auteurs, studen-

ten (eerste en derde) en jonge medewerkers (tweede en vijfde) bij dit onderzoek.

Tussen de Antwerpse Boekenbeurs (oktober) en het Groot Dictee der Nederlandse Taal (december) in nestelde zich een paar jaar geleden de verkiezing van het ‘Woord van het jaar’. De timing was opmerkelijk gepast, aangezien dit lexicale spelletje de editoriale koopmansgeest met het eerstgenoemde evenement deelde, en een parfum van vrijblijvende fröhliche Wissenschaft met het laatste.

De jaarlijkse hype rond de woordjesverkiezing past in een traditie die in de tweede helft van de vorige eeuw opgang maakte.² Ze levert niet enkel vermakelijke vondsten op, maar bezorgt menig linguïst ook gedenkwaardige momenten wanneer het respectabel journaal Grote Conclusies probeert te ontlokken aan taalspecialisten over de verschijning van tentsletjes en andere frietchinezen in het lexicon. “Zal dat woord blijven bestaan?” “Is dit geen schoolvoorbeeld van taalverloedering?” “Is het nu echt nodig dat dit woord ontstaat?”

Los van de wetenschap dat uit die lukrake woorden-pop-polls weinig wetenschappelijks af te leiden valt, leek de vraag naar de levensvatbaarheid van die neologismen ons wel een beschouwing waard. De gebruiksfrequentie van lexicale nieuwlichterij blijft bij vele woordchroniqueurs immers vaak onderbelicht (Van Sterkenburg 2011: 369). We namen daarom alle lijstjes met de ‘nieuwe’ of ‘verse woorden’ die tussen 1989 en 2012 verschenen in het maandblad *Onze Taal* en selecteerden daar ruim 280 termen uit (zie bijlage). Van elk neologisme werd voor elk jaar de gebruiksfrequentie opgezocht in de Mediargus-databank, een digitale verzameling van de belangrijkste Vlaamse kranten die sinds 1989 verschenen.³ We bevroegen op identieke wijze een corpus van Nederlandse kranten (de ‘Krantenbank’) vanaf 1989.⁴

Met die gegevens kunnen we een voorzichtige impressie geven van de levensloop van de jaarlijkse taalvondsten, met alle voorbehoud en relativering. Er zijn immers verschillen in het aantal onderzochte woorden per jaar en de selectiecriteria van een populairwetenschappelijk taaltijdschrift zijn allicht anders dan die van een professionele lexicoloog. Bovendien zijn kranten een erg specifieke bron en loont het de moeite om ook andere grote taalcorpora (bijvoorbeeld van het Instituut voor Nederlandse Lexicologie) te doorzoeken.

Enkele bevindingen

1. Heel wat ‘nieuwe woorden’ zijn bijzonder snel ei zo na ‘dood’; dat is zelfs vaak al zo vanaf het allereerste signalement in de woordenlijstjes. 35% van de ‘woorden van het jaar’ wordt nooit gebruikt in ons kranten-corpus; als we de woordenogst van de voorbije vijf jaar even negeren dan blijkt dat zelfs voor ruim 45% zo te zijn.

Vondsten als apotheekvoetbal (voetbalwedstrijden waarbij doping gebruikt wordt), datacraat (iemand die macht ontleent aan zijn computerkennis), grenshospitum (opvangcentrum voor asielzoekers) en restocar (een rijdende snackbar) werden nooit opgepikt door journalisten in Vlaanderen en Nederland. De aandacht voor bilvulling (een slip die de ronde vormen accentueert), CK-geslipt (een slip van Calvin Klein dragend), tankini (tweedelig zwempak voor dames) of zwarte-nagelclub (club voor wroetende tuinvrouwen) was evenzeer ‘much ado about nothing’. En ook de onderduikkip (die niet afgemaakt werd tijdens de vogelpest) en de zemelteef (vrouw die voortdurend loopt te zaniken) verdwenen in de plooiën van het taallandschap.

Opvallend is dat ook niet-vergezochte termen voor alledaagse relevante fenomenen uit de boot vielen: noch telefoonnummerverklikker (telefoonfunctie waarmee het nummer van een beller zichtbaar wordt), noch prijsillusie (ontbrekend referentiekader om te bepalen of iets duur of goedkoop is bij de invoering van de euro) werden gebruikt in de krant.

2. Een ongeveer even groot aandeel verse woorden licht even op in het woordveld en verdwijnt nadien roemloos. Het gaat typisch om twee erg verschillende fenomenen.

Enerzijds betreft het termen die een paar jaar sluimerend gebruikt worden (met een frequentie van minder dan 5 keer per jaar) en nadien nooit meer.

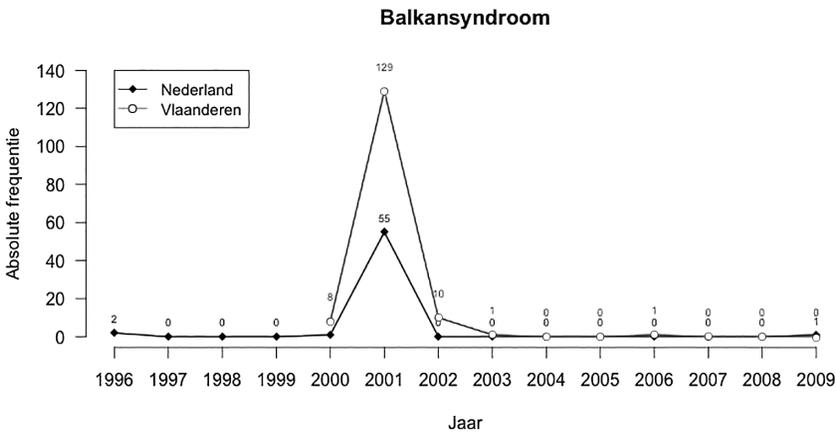
Gevangenishotel (opvangcentrum voor asielzoekers) noch kraamsuite (een huiselijke bevallingskamer in het ziekenhuis) konden zich blijvend nestelen in het dagelijkse taalgebruik, idem dito voor telecratie (een wereld waarin de televisie almachtig is), netdokter (een virtuele internetarts) en lawinapieper (een toestelletje om lawineslachtoffers op te sporen).

Een aanzienlijk deel van die nooit doorgebroken termen zijn ‘mislukte’ alternatieven voor andere woorden. Purismen als schrijversblok of flitsgeheugen konden writer’s block en flashgeheugen niet vervangen, sleutelkoord moest het afleggen tegen houwttouw (of de ontlening

lanyard). Cyberfraude of levenswensverklaring leest men nauwelijks in de pers, verwante maar ruimere termen als wilsverklaring en cyber- of computercriminaliteit worden daarentegen wel gebruikt.

Anderzijds zijn er erg actualiteitsgebonden woorden met soms zeer hoge (maar kortstondige) gebruiksfrequenties, die wegsmelten zodra de context verandert waarin ze pasten.

Benamingen voor ziektes zijn hier een treffend voorbeeld van: SARS (severe acute respiratory syndrome) ‘piekte’ in 2003 tijdens de epidemie in Azië en Toronto, bleef in de actualiteit in 2004 en deemsterde nadien weg in het journalistenjargon; Balkansyndroom (gezondheidsklachten na deelname aan de Balkanoorlog) en Mexicaanse griep vertoonden een soortgelijk gebruikspatroon in 2001 en 2007. Recentere termen als vuvuzela (een toeter die tijdens het WK voetbal in Zuid-Afrika alomtegenwoordig was), bokitoproof (bestand tegen het uitbreken van gorilla Bokito in zoo Blijdorp) of facebookrellen (rellen bij een openbaar feest waarvoor via Facebook te veel gasten werden uitgenodigd) gaan vermoedelijk dezelfde richting uit. Ook begrippen die nauw aanleunen bij de politieke waan van de dag vervliegen op soortgelijke wijze; zo is het Belgische vlinderakkoord binnen 45 jaar waarschijnlijk even obscuur als het Chappaquiddick-incident of de ‘roze balleten’ vandaag.

Figuur 1: De frequentie van “Balkansyndroom” in Vlaamse en Nederlandse kranten per jaar

3. Van grote Noord-Zuid-convergentie is geen sprake in dit specifieke deel van het lexicon: een groot aandeel woordvondsten blijkt exclusief gebruikt te worden aan deze of gene zijde van de rijksgrens.

Termen als broekstok (stok in de broekspijp van een gevangene om een ontsnapping te bemoeilijken), chemofoob (bang voor chemische stoffen in voedsel), lintcontrole (meervoudige snelheidscontrole door opeenvolgende flitscamera's) en pieperboy (taxichauffeur die werkt voor een hotel) kwamen enkel in Nederlandse dagbladen voor (hoe sporadisch ook). Alleen de Vlaamse krantenlezer kreeg dan weer telefooncelkraker en korfmunt (voorloper van de euro) onder de ogen.

Bij de 'gedeelde' woorden (ongeveer de helft van alle neologismen) merken we ook duidelijke frequentieverschillen tussen Noord en Zuid. Biobak (speciale ruimte in een vuilnisbak voor groente-, fruit- en tuinafval), gemaksvuedsel (vlug te bereiden maaltijden), estafettestaking (staking waarbij bedrijven achtereenvolgens het werk neerleggen), competentiebeloning (een bonus voor deskundigheid), Frankensteinvuedsel (genetisch gemanipuleerde voedingsmiddelen) en flitsscheiding (snelle vorm van echtscheiding zonder rechter of advocaat) zijn veelgebruikte concepten in het Noorden maar ze kwamen in Vlaanderen maar mondjesmaat aan bod in de krant.

Afvaltoerisme (vervoer van chemisch afval naar een ander land), fietsregistratie, en mammobiel (rijdend centrum voor borstkankeronderzoek) zijn ingeburgerd in de Vlaamse pers, in Nederlandse kranten worden die woorden nauwelijks gebruikt.

Opnieuw blijkt dat de link met de lokale actualiteit of politiek hier vaak de stoorzender is – wie niet op de hoogte is van vestimentaire extravagaties van een Belgisch premier kan zich bij een vlinderakkoord allicht weinig anders voorstellen dan een besluit in de sfeer van de natuurbescherming. Ranzig woordgebruik uit de Nederlandse Tweede Kamer (met kopvoddentaks als triest voorbeeld) vervuult anderzijds nauwelijks de Zuid-Nederlandse krantentaal.

Hoewel het woord nauwelijks voorkomt in Vlaanderen weten Vlamingen verder allicht wel dat marathonschaatsen in de winterse sportsfeer zit; of ze dat bij de Dr. Bibberregel ook nog vermoeden is zeer de vraag – het gaat immers niet om voorschriften bij een kinderspel maar wel om het verbod om op een recht stuk wedstrijdijds met de schaats over een lijn te gaan.

4. Het aandeel neologismen dat echt doorbreekt en blijvend gebruikt wordt in het krantencorpus is dan ook erg beperkt. Van de 285 onderzochte termen worden er vandaag nog 59 frequent gebruikt – dat wil zeggen, vaker dan tien keer per jaar in het corpus. Die 20% krimpt nog

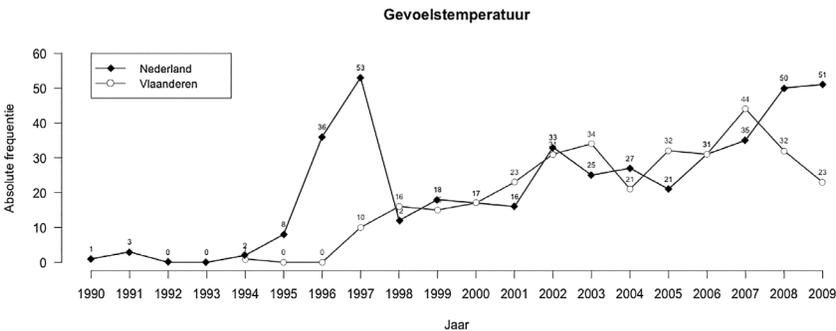
gevoelig wanneer de recentste neologismen buiten beschouwing blijven: van de 205 gesignaleerde termen tussen 1989 en 2008 vinden we er vandaag nog 39 in de pers (14%).

Welke woorden halen het dan wel? Dat zijn bijvoorbeeld termen als alcoholprobleem, computervirus, doemscenario, gevoelstemperatuur, HIV, themadag en zwerfvuil. In een poging om de factoren te bepalen die neologismen tot een succes maken ontwikkelde Metcalf (2002) de ‘FUDGE-test’. Vijf criteria zouden bepalen of een woord gemaakt of gekraakt wordt: de gebruiksfrequentie (**f**requency of use), de onopvallendheid (**u**nobtrusiveness), de verscheidenheid aan gebruikers en gebruikssituaties (**d**iversity of users and situations), het potentieel om afgeleide woordvormen en betekenissen te genereren (**g**eneration of forms and meanings) en, tenslotte, de mate waarin de referent aanwezig blijft (**e**ndurance of the concept).⁵

In onze onderzoeksomgeving lijkt vooral die laatste factor allesbepalend:

“The relationship between a word and what it stands for is like the relationship between a flea and a dog. If the dog is healthy, so is the flea. If the dog dies, so does the flea—unless it’s able to find another dog.” (Metcalf 2002: 162).

Het gaat steevast om termen die verwijzen naar dingen die prominent aanwezig zijn en blijven in onze samenleving, ook als die neologismen erg opvallen (HIV, bijvoorbeeld) of geen afgeleide vormen opleveren (gevoelstemperatuur, bijvoorbeeld). “A successful new word flies under the radar” gaat dus niet noodzakelijk op (hoewel het voor kraslot of bedrijfskantine wel klopt), “a successful new word grows” evenmin (Metcalf 2002: 155; 159).

Figuur 2: De frequentie van “gevoelstemperatuur” in Vlaamse en Nederlandse kranten per jaar

Of de recentste hitwoorden (van na 2008) blijvers zullen zijn is koffiedik kijken.⁶ Het lijkt ons wel zinvol om die nieuwste succesvolle aanwinsten niet als ‘verworven’ te beschouwen. Er is immers geen FUDGE-test voor nodig om in te zien dat een eventuele neergang van specifieke sociale media ook het gebruik van lexicale borelingen als ontvrienden, whappen (niet te verwarren met het al verdwenen wappen), skypen en twitteren zal treffen. Enkel internetveteranen weten nog wat napsteren of gopheren was. Dat neologismen als swaffelen en tentsletje nu al bijna exclusief vermeld worden in artikels over de verkiezing van een nieuw woord van het jaar is vermoedelijk ook een erg smalle basis voor blijvend gebruik.

5. Joop en William, nu de flexi-arbeid met nieuwtijdskinderen achter jullie ligt: wees voorzichtig bij het sportelen, vermijd de opa-criminaliteit en het casinopensioen en vergeet nooit: yolo!⁷

Bijlage: overzicht per jaar van de onderzochte neologismen

1989: Aansmoezen, Afvaltoerisme, Afroepkracht, Aidshandschoen, Aidsremmer, Alcoholprobleem, Artiestengala, Bedrijfskantine, Belstuk, Benoemingscommissie, Bewegingsziekte, Bibliotherapie, Biobak, Broekstok, Chemofob, Computervirus, Drugslijn, Estafettestaking, Fatsoencode, Fietsregistratie, Fraudebestendig, Gastouder, Gemaksvoedsel, Genenpaspoort, Gevoelstemperatuur, HIV, Kraslot, Marathonschaatsen, Monoskiën, Plofkoffer, Telefooncirkel, Telefoonnummerverklikker, Themadag, Zwerfvuil.

1990: Cocooning, Datacraat, Lintcontrole, Looplezer, Mammobiel, Mottobord, Restocar, Roerbakken, Rookstoep.

1992: Gevanginishotel, Grenshospitum, Overtuigingscrimineel, Ramptoerisme, Sloopheffing, Telefooncelkrakers, Troostmeisjes.

1993: Blokrijden, Doemscenario, Luchtkussen, Mannencondoom, Vrouwencondoom.

1995: Bilvulling, Flexi-arbeid, Hoplimonade, Huppelschrijver, Levenswensverklaring, Macha, Negationisme, Pieperboy, Qwerty-denken, Stieftaal, Telecratie, Zwarte-nagelclub.

1997: Polderjongen, Sluipverbruik

1999: Asieljongere, Biechtshow, Camerahelm, Competentiebeloning, Cyberfraude, Filekaart, Gelegenheidssamenstelling, Goederenpad, Inversitherapie, Macrovirus, Netdokter, Plagprogramma, Schrijversblok, Veelpleger, Weggeefwinkel, Wisselgevecht, Zedenpleger.

2000: Antifilebox, Boedelheffing, Bonnetjeshetze, CK-geslipt, Computerbloot, Cyberchipper, Frankensteinvoedsel, Gelegenheidshooligan, Hoax, Infosoap, Internettijd, Klemrail, Lawinepieper, Mee-eterstrip, Minimawinkel, Naamnummer, Nieuwetijdskinderen, Nulverdiener, Overschotmanagement, Plofzone, Rafelmoord, Russisme, Schaamtestraf, Taalbuddy, Tankini, Vlinderbom, Winkelstaat, Zemelteef, Zorgschaarste

2001: Adoptiekoe, Balkansyndroom, Bama-model, Bonnenmonarchie, Donatiefunctionaris, Filezwaaien, Flitsgeheugen, Gekkekattenziekte (FSE), Halteboerderij, Klusrecht, Korfmunt, Kraamsuite, Maaltijdreep, Man-vrouwfirma, Napsteren, Pleisterpil, Precessie, Pretbox, Rampenpolder, Ruimtezeilen, Schepsaus, Schroefdak, Soepshop, Stadsopiumkit, Stekkereconomie, Stretchlimo, Subsidieval, Taxivrouw, Vadercentra, Virusmail.

2002: Apotheekvoetbal, Biocard, Blokart, Broekzakbeller, Detentieschool, Electroclash, Fietsambulance, Flitsscheiding, Haatklacht, Kaaschaafdepressie, Kernwinst, Klikgebit, Koffierondje, Merkambassadeur, Moedercontract, Nulpraat, Nuluitkering, Poederpost, Prijsillusie, Skimmen, Sleutelkoord, Sms-bombardement, Tandtatoeage, Tophoppers, Troeteljunk.

2003: Allochtonenstop, Asotaks, Ciperslook, Deflatiedraak, Fluistertrekker, Generatiehypotheek, Jongpleger, Kansweigeraar, Militainment, Nanalandschap Noodweerepres, Nuloudergezin, Onderduikkip, SARS, Taikonaut, Verwokkelaars, Zwartekoppenziekte.

2004: Condoomplicht, Irisreiziger, Kabaalwake, Kamperbonus, Oogjuweel, Slowrevolutie, Tenenlikker, Terreurverkenner, Woonasociaal.

2005: Boho-look, Googlemoslim, Grijsdenken, Hufferhut, Kweekvlees,

Miskleurzwijn, Pappataks, Plaknachten, Skypen.

2006: Aanrechtsubsidie, Boerkini, Croftybom, Energiesnoeier, Halalhypotheek, Isamtsunami, Lichtstaking, Megawuppie, Religiecode, Slobberlaars, VOC-mentaliteit.

2007: Bokitoproof, Comadrinken, Formatiemoeheid, Klimaatneutraal, Lokhomo, Opacriminaliteit, Reltoerist, Slurptaks, Wilfen, Zelfbedieningskapitalisme.

2008: Bankencrisis, Cloud computing, Geboortenaam, Klimathuis, Life-hacking, Locavoor, Megamug, Nahuwelijk, Nomofobie, Plusma, Slaaprijden, Smirten Snelwegpanorama, Swaffelen, Systeembank.

2009: Bokestijntje, Deeltijd-WW, Koninginnedagdrama, Kopvodentaks, Mama appelsap, Mexicaanse griep, Ontvrienden, Twitteren, Vaccinatieangst, Vuvuzela.

2010: Dr. Bibberregel, Gedoogregering, Kamikazekabinet, Obesitaks, Ontdopen, Pingen, Pino, Sportelen, Tentsletje, Tsunamiverkiezing, Zakgeldfederalisme.

2011: Arabische lente, Bedrijfspoedel, Casinopensioen, EHEC-bacterie, Eurocrisis, Occupy, Plaszak, Tuigdorp, Vlinderakkoord, Weigerambtenaar, Wildbreien, Wordfeud.

2012: Facebookkrellen, Foefelakkoord, Frietchinees, Gangnamstijl, Onderwaterhypotheek, Project-X-feest, Sjoemelstroom, Weglooppoliticus, Whappen, Wrijftelefoon, Yolo.

Noten

1. Lezing van Joop van der Horst, 'Over het verdwijnen van woorden.' Instituut voor Nederlandse Lexicologie, Leiden. 9 november 1995.
2. Van der Horst en van der Horst (1999) vermelden Riemer Reinsma's *Signalement van nieuwe woorden* en Maarten Van Nierops *Nieuwe woorden* (allebei uit 1975) als eerste typische bundelingen van lexicale aanwas. Van Sterkenburg (2011: 368-370) vult aan met een overzicht van verdere leeswoordenboeken met taalaanwinsten en debuutwoorden die nadien verschenen.
3. *De Morgen, De Standaard, De Tijd, De Zondag, Gazet van Antwerpen, Het Belang van Limburg, Het Laatste Nieuws, Het Nieuwsblad, Het Volk* en *Metro*.
4. *Algemeen Dagblad, De Telegraaf, De Volkskrant, Het Financieel Dagblad, Het Parool, NRC Handelsblad* en *Trouw*.
5. Het Instituut voor Nederlandse Lexicologie gebruikt de test inmiddels als "hulpmiddel om te bepalen of een neologisme in het woordenboek moet worden opgenomen of niet." (<http://anw.inl.nl/show?page=neologismen#fudge>; laatst geraadpleegd op 20 maart 2014)
6. Metcalf (2002: 168) gaat vrij arbitrair uit van een gebruikperiode van 40 jaar om een woord als verworven te kunnen beschouwen.
7. Opdat deze tekst over enkele jaren ook nog begrijpelijk zou zijn... Flexi-arbeid: een flexibele baan; nieuwetijds kinderen: overgevoelige, hoog sensitieve kinderen; sportelen: recreatief sporten door vijftig-plussers; opa-criminaliteit: criminele feiten gepleegd door vijfenvijftig-plussers; casinopensioen: pensioen waarvan de hoogte afhankelijk is van de financiële markten; yolo: you only live once.

Bibliografie

- Den Boon, Ton. 1999. Verse woorden. *Onze Taal* 68 (9). 230-231; (12). 352.
- Den Boon, Ton. 2000. BB'er, dotcommen, gifkip. Nieuwe woorden van 1999. *Onze Taal* 69 (1). 10-12.
- Den Boon, Ton. 2000. Verse woorden. *Onze Taal* 69 (4). 109; (9). 229.
- Den Boon, Ton. 2001. Bonnenmonarchie, branddating, overgangsconsulente. Het jaar 2000 in twintig trefwoorden. *Onze Taal* 70 (1). 18-21.
- Den Boon, Ton. 2001. Verse woorden. *Onze Taal* 70 (4). 87; (6). 155; (10). 253.
- Den Boon, Ton. 2002. Wuifdagen, mobimiles, poederpost. Nieuwe woorden van 2001. *Onze Taal* 71 (1). 12-15.
- Den Boon, Ton. 2002. Verse woorden. *Onze Taal* 71 (4). 96; (7/8). 213; (11). 320.
- Den Boon, Ton. 2003. Van asotaks tot zomerzondvloed. Nieuwe woorden van 2002. *Onze Taal* 72 (1). 14.

- Den Boon, Ton. 2004. Van allochtonenstop tot zwartekoppenziekte. Nieuwe woorden van 2003. *Onze Taal* 73 (1). 14 - 16.
- Den Boon, Ton. 2005. Van borstmoment tot woonasociaal. Nieuwe woorden van 2004. *Onze Taal* 74 (1). 16 - 18.
- Den Boon, Ton. 2006. Van bananenincident tot watskeburt. Nieuwe woorden van 2005. *Onze Taal* 75 (1). 10 - 12.
- Den Boon, Ton. 2007. Van islamtsunami tot VOC-mentaliteit. Nieuwe woorden van 2006. *Onze Taal* 76 (1). 14 - 16.
- Den Boon, Ton. 2008. Bokitoproof woord van het jaar. Nieuwe woorden van 2007. *Onze Taal* 77 (1). 22-23.
- Heestermans, Hans. 1989. Onze groeiende woordenschat. *Onze Taal* 58 (2/3). 32-33; (7/8). 130; (12). 209.
- Heestermans, Hans. 1990. Onze groeiende woordenschat. *Onze Taal* 59 (9). 160; (12). 228.
- Heestermans, Hans. 1992. Nieuwe woorden. *Onze Taal* 61 (4). 79; (7/8). 160-161.
- Heestermans, Hans. 1993. Nieuwe woorden. *Onze Taal* 62 (2/3). 41.
- Heestermans, Hans. 1995. Nieuwe woorden. *Onze Taal* 64 (6). 149; (9). 217; (11). 268; (12). 314 - 315.
- Jansen, Frank. 1998. Als verklikkerbig in de zwakstroomsamenleving. Nieuwe woorden van 1997. *Onze Taal* 67 (1). 10 - 12.
- Magis, Ester. 2009. *Lexicale vernieuwing in Vlaamse kranten*. Ongepubliceerde bachelorpaper. Vrije Universiteit Brussel.
- Magis, Ester. 2010. *Lexicale vernieuwing in kranten: Analyse van de lexicale vernieuwing in Nederlandse kranten in vergelijking met Vlaamse kranten*. Ongepubliceerde masterproef. Vrije Universiteit Brussel.
- Mens en samenleving. 2013. *Van Dale Woord van het Jaar 2007 tot en met 2013*. <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/communicatie/62692-van-dale-woord-van-het-jaar-2007-tot-en-met-2013.html>. Laatst geraadpleegd op 20 maart 2014.
- Metcalf, Allan. 2002. *Predicting New Words. The secrets of their success*. Boston: Houghton Mifflin.
- Redactie Onze Taal. 2010. Van twitteren tot ontvrienden. De woorden van 2009. *Onze Taal* 79 (1). 11.
- Redactie Onze Taal. 2012. *De woorden van 2011*. *Onze Taal* 81 (1). 7.
- Van Dale Uitgevers (2013) *Woord van het jaar*. <http://woordvanhetjaar.vandale.be> en <http://woordvanhetjaar.vandale.nl>. Laatst geraadpleegd op 20 maart 2014.
- Van den Bossche, Aleydis. 2012. *Lexicale vernieuwing in Vlaamse kranten na 2005*. Ongepubliceerde bachelorpaper. Vrije Universiteit Brussel.
- Van der Horst, Joop. 2008. *Het einde van de standaardtaal. Een wisseling van Europese taalcultuur*. Amsterdam: Meulenhoff.
- Van der Horst, Joop. 2013. *Taal op drift. Lange-termijnontwikkelingen in taal en samenleving*. Amsterdam: Meulenhoff.
- Van der Horst, Joop & Kees Van der Horst. 1999. *Geschiedenis van het Nederlands in de twintigste eeuw*. Den Haag: Sdu. / Antwerpen: Standaard.
- Van Maris, Berthold. 2009. Smirten en swaffelen bij de Bosbank. Wat zeggen de nieuwe woorden van 2008? *Onze taal* 78 (1). 24-26.

Van Sterkenburg, Piet. 2011. *Van woordenlijst tot woordenboek. Een geschiedenis van woordenboeken in het Nederlands*. Schiedam: Scriptum.